

ATILLA YAYLA DOSYASI

Toplumbilimcinin görevi, toplumsal dünyayı doğal olmaktan ve kader olmaktan çıkarmak, yani iktidarın kullanılmasını örten ve tahakkümü sürdüren mitleri yıkmaktır.

Pierre Bourdieu

BİR PROFESÖRÜN LİNÇ HİKAYESİ

Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Atilla Yayla, Zaman gazetesi yazarı Ali Bulaç ve AKP milletvekili Zekeriye Akçam ile birlikte 18 Kasım 2006 tarihinde, AKP İzmir İl Gençlik Kolları tarafından düzenlenen ve konusu “AB sürecinin toplumsal yansımaları” olan panele katıldı. Yayla, panelde yaptığı konuşmada Türkiye'nin 1923 sonrası yaşadıklarını temel olarak iki bölüme (1923-45 yılları ile 1950 ve sonrası) ayırarak ilk dönemin bu değer ve kurumlar açısından başarılı bir dönem sayılamayacağını, bu sebeple Kemalizmin medenileştirici bir süreç olarak değerlendirilemeyeceğini, bu anlamda bir gerileme niteliği taşıdığını belirtti.

Panelin ertesinde Yeni Asır Gazetesi'nde “Hain” başlığıyla Yayla'nın Atatürk'e hakaretlerde bulunduğu dair bir haber yayımlandı. Haberin dayanakları, Yayla'nın Atatürk'e “Bu adam” diye hitap etmesi (*ki bu ifadenin Yayla tarafından kullanılmadığı panelin kaset çözümlemesi yapıldıktan sonra ortaya çıktı*) ve “Kemalizmin gericiliğe tekabül ettiğini” belirtmesi idi.

Haberlerin arkasından hemen tavır alan Gazi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Kadri Yamaç, Yayla'nın üniversiteden uzaklaştırıldığını açıkladı. YÖK Başkanı Teziç de Yayla'nın sözlerinin bilimsel görüş açıklaması olarak değerlendirilemeyeceğini belirtti. Gazi Üniversitesi tarafından yürütülen soruşturma sonucunda Yayla görevine iade edildi, ama bu sözlerinden dolayı da "kınama cezası" aldı.

Bunlar devam ederken, Yayla'ya “Atatürk'ün manevi şahsı ve hatırasına hakaret ettiği” iddiasıyla 4,5 yıla kadar hapis istemiyle dava açıldı. İzmir Cumhuriyet Savcısı Ahmet Güven'in hazırladığı iddianamede, Prof. Dr. Yayla'nın, panelde, Atatürk'ten "bu adam" şeklinde söz ederek Atatürk'ün hatırasına alenen hakaret suçunu işlediği belirtildi.

İzmir 8'inci Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen dava sonucunda Yayla, 28 Ocak 2008'de sadece söylediği sözlerden ötürü 15 ay hapis cezasına çarptırıldı! Yayla, benzer cümleleri yine kurması halinde bu ceza infaz edilecek. Temyiz edilen dava dosyası halen Yargıtay'da.

Yayla'nın Suçlanan İfadeleri:

"... Ama Türkiye bunları tartışacak. Türkiye bunları tartışma durumuna gelmiştir. AB süreci her türlü problemlere rağmen ilerlerse önümüzdeki yıllarda bunları rahatlıkla tartışırız. Bize soracaklar. 'Neden her yerde Atatürk heykeli var?' diye soracaklar. 'Neden her dairede aynı adamın fotoğrafları asılı?' diye soracaklar. 'Kemalizm Türkiye'nin problemidir' falan diye.. Bizimkiler şiddetle tepki gösterirler buna; ama eninde sonunda tartışacağız. Üstünden atamazsınız, eninde sonunda tartışacaksınız. Ya bu kulübe üye olacaksınız. Süreçte Hollanda'da ne oluyorsa siyasi alanda o olacak ona benzer bir şey olacak ya da 'Ben bu kulübün ülkesi değilim, Ortadoğu'nun ülkesiyim.' diyeceksiniz. Bizim rejimimiz Ürdün'le beraber, Suriye'yle beraber diyeceksin. Benim arzum şu ki, bu şeyler toplumda tartışılsın; ama sonunda büyük bir kavgaya yol açmasın. Sürtüşmeye yol açmasın. Makul bir şekilde tartışılsın. Hiçbir kimseyi rencide etmeden, hiç kimseyi aşağılamadan çözümlenmesi gereken problemler çözülsün. Ben üniversite hocasıyım, bu şeylere kafa yormak zorundayım. Bunları insanlara aktarmak zorundayım. Karşı tezlerin çıkmasını isterim. Umarım karşı tezler de çıkar, ben de bu konudaki fikirlerimi değiştiririm. Kemalizm o değilmiş..."

Daha geniş bilgi için:

Av. Ali Koç : 0232-484 94 96

DÜŞÜNCE SUÇU(!?)NA KARŞI GİRİŞİM

Tel.: +90 216 532 75 45, +90 216 492 0504

antenna@antenna-tr.org

www.antenna-tr.org

Aşağıdaki yazı, Atilla Yayla gibi akademisyen olan Baskın Oran'ın 30 Mart 2008 tarihinde Radikal 2'de yayımlanan makalesidir.

KEMALİZMİ KORUMA KANUNU

Ortalık yine fena toz-duman. Herkes panikte. Böyle durumlarda can simidi, bağımsız yargıdır. Kuralı koyar, tozu-dumanı aralar, kafamıza uymasa da biz ona uyarız, rahatlarız. Ne yapıp yapmayacağımızı biliriz hiç olmazsa.

Malum, Prof. Dr. Atilla Yayla İzmir 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nce 15 aya çarptırılmış, 2 yıl da “denetime tabi tutulmaya” mahkum edilmiştir.

Bizim bildiğimiz, suçu **“Bu adam”** diyerek “Atatürk’e hakaret” idi. Gerçi, birilerinin çıkıp “Yahu, Atatürk adam değil mi?” deme tehlikesi her zaman mevcut. Ama, hiç olmazsa Atatürk’e böyle demenin yasak olduğunu bilir, demez ve rahatlarız. Mesela Gazi Üniversitesi şu anda çok rahat. Pratikte zaten rahattı çünkü gazetecisinden asistanına ve öğrencisine kadar belli bir çizgi dışında olanlar hemen dövülüyordu. Geçenlerde teorik olarak da rahatladı. Bir araştırma merkezinin açılışında rektörün verdiği kokteyl, alkol de ikram edildiği gerekçesiyle yirmi kadar “genç” tarafından basıldı. Gerekçeleri son derece net: **“Burası Müslüman evlatların vatani. Burada salyangoz satılmaz”** (Radikal, 20.03.08). Oh, rahat. Satmazsın, olur biter.

Oysa, gerekçeli karar yayınlanınca gördük ki rahat bize haram. Çünkü Prof. Yayla “Bu adam”dan değil, düpedüz **Kemalizm’i eleştirmekten** mahkum olmuş. Bir gazetecinin sorusuna cevap olarak söylediği şundan: **“Kemalizm ilerlemeden çok gerilemeye tekabül etmektedir. Medenileşmeyi çözücü bir süreçtir”**. Yargıç şöyle yazmış:

“Tek başına ‘bu adam’ sözcüğü herhangi bir hakaret içermese de sanığın sorusu üzerine verdiği cevabın tamamı bir bütün olarak değerlendirildiğinde bilimsel bir tartışma sırasında aslında kendi düşüncesi olan sözleri Avrupa Birliği yetkililerinin soracağı sorular gibi göstererek Atatürk’ü aşağılar biçimde ‘neden her yerde bu adamın heykelleri ve fotoğrafları var diyecekler’ şeklinde söylediği sözlerle Atatürk’ün hatırasına alenen hakaret ettiği, söylediği bu sözlerin bilimsel açıklama boyutunu aştığı...” (E.Önderoğlu, Bianet, 12 Mart 2008 ve gerekçeli karar no.2008/25).

Şimdi niye her şey yine toz-duman oluverdi, onu anlatayım:

Suç ve kanun

Yasanın halk arasındaki adı: “Atatürk’ü Koruma Kanunu”. Resmî adı: **Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun**. Sayısı: 5816. Çok kısa: 5 maddelik. Kabul tarihi: 25.07.1951. Önemli olan, birinci maddesi:

“Atatürk’ün hatırasına alenen hakaret eden veya söven kimse 1 yıldan 3 yıla kadar hapisle cezalandırılır. Atatürk’ü temsil eden heykel, büst ve abideleri veyahut Atatürk’ün kabrini tahrip eden, kıran, bozan veya kirleten kimseye 1 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis verilir.”

(Gençler bilmeyebilir ama, büst kırmayı ve **1951**’i duyar duymaz bizim kuşak kulakları hemen dikmiştir: Bu yasa **Demokrat Parti** tarafından **Ticaniler**’e karşı çıkartıldıydı. Şeyhleri Kemal Pilavoğlu (1906-1977) olan bu “ikonoklast” tarikatın hobisi çekiçle Atatürk büstü kırmaktı da ondan).

Prof. Yayla büst kırmadığına ve kabir tahrip etmediğine göre suçu 1. fıkraya giriyor. İyi de, mahkemenin gerekçesi buna girmiyor. Sanık sövdüyse ancak Kemalizm’e sövmüş sayılabilir, Atatürk’e sövme durumu yok. Var deniyorsa, o zaman mantıken tek bir sonuç mümkün: **“Atatürk ile Kemalizm aynı şeydir”**. Toz-duman da buradan çıkıyor. Çünkü **Atatürkçülük** ile **Kemalizm** belki aynı şey kabul edilebilir ama, diğer ikisi?

Bir defa, **Atatürk** ünlü bir insan. Bütün önemli yılları, yani 38 yaşından ölümüne kadar, her şeyiyle ve büyük titizlikle kayda alınmış. Net. Ama **Kemalizm** insan değil. 1920-30’larda formüle edilen, bugün de taraftarları olan, çok tartışmalı bir fikir sistemi. Zamanında ne olduğu üzerine yorum birliği olsa bile, 80 yılın sonunda ne olduğu tamamen yoruma tabi. Baksanıza, simgesi **Altı Ok**’u şimdi ne yapacağını bizzat **CHP** bilemez durumda.

İkincisi, “*Kemalizm 80 yıldır aynen devam etmektedir*” diyorsak, o zaman vaziyet daha da toz-duman çünkü ortada Kemalizm’e gerçekten bir sövme olduğunu söylemek lazım. Zira Kemalizm’in en temel ilkesi, **laiklik**. Oysa dünyada sadece din, Kitab-ı Mukaddes, Tanrı kelamı gibi şeylerin değişmezliği iddia edilebilir. Atatürk’e **tanrı**, Kemalizm’e **din** demeye hazır mısınız? Bundan büyük sövme olur mu yahu?

İki çağdaştırma dalgası

Artık işimizin gerçekten zor oluşu; yok AKP’yi kapatma davası açılmış, açılabilir miymiş, bunlardan değil. Türkiye ne davalar gördü! Yassıada, Deniz Gezmişler, 17 yaşında asılan Erdal Eren, son olarak Anayasa Mahkemesi’nin 367 davası. Bunların yanında Erdoğan ile Baykal’ın **kayıkcı kavgasının** esamisi okunmaz.

Peki, neyin tozu-dumanı bu? Hangi kavganın? Türk-Kürt? İlerici-gerici? Sünni-Alevi? Sağcı-solcu? Laik-dinci?

Geçiniz efendim. Hiçbiri değil. “**Muasır Medeniyet**” anlayışlarının **kavgası bu**. Kemalizm 1920-30’larda formüle edildiğinde **o günkü B.Avrupa’yı** Muasır Medeniyet olarak aynen almıştı. Şimdi reformcular aynı şeyi yapmak ve **bugünkü B.Avrupa’yı** Muasır Medeniyet olarak almak istiyor. Bu alışa, 1920-30’cular karşı çıkıyor.

Bunların dedeleri B.Avrupa emperyalizmiyle savaştan yeni çıktıkları halde B.Avrupa’yı idealleri ilan etmişler ve aynen almışlardı. Şimdi torunları, B.Avrupa’yı düşman ilan ediyor. Çünkü tek bildikleri, **bugünkü** B.Avrupa’nın antitezi olan 1920-30’ların reçetesi. İslam, Kürt, Ermeni sorunları, hiç fark etmez, önlerine ne gelirse bu reçeteyi uyguluyorlar, hastanın ateşi daha da fırlıyor, dişleri zangır zangır vuruyor, o zaman bunlar sinirden ve çaresizlikten ne yapacaklarını bilemiyorlar.

Benim toz-duman yatışsın diye asgari önerim, bir de “Kemalizm’i Koruma Kanunu” yapılması. Kafalarımız netleşsin. Neyi yapıp ne yapamayacağımızı, neyi düşünüp neyi düşünemeyeceğimizi, neyi eleştirip neyi eleştiremeyeceğimizi söylesinler ki, **kalan aklımızı** tozdan-dumandan koruyabilelim.

Baskın Oran